

RAN-1901000401010001
M. A. (Part-I) (External) Examination March - 2026
Sanskrit (Paper - I)
Sanskrit Classical Literature - Epic And Drama
Sanskrit Lalit Sahitya, Mahakavya And Natak
Time: 3 Hours]
[Total Marks: 100
સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દશવિલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book

Seat No.:

Student's Signature

પ્ર.1. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ)
20
Q.1. Give Answer in Short: (Any Five)
20

- મહાકાવ્યના લક્ષણો ટૂંકમાં આપો.
State in short the characteristics of an epic
- શ્રીહર્ષના માતા અને પિતાના નામ જણાવો.
Give the names of Shreeharsha's mother and father.
- નળે વિધાતાના કયા લેખને મિથ્યા ક્યો? શા માટે?
Which writing of the providence was proved false by Nal ? why ?
- દમયંતીનું નળ તરફ આકર્ષિત થવાનું કારણ જણાવો.
Why was Damayanti attracted towards Nal ?
- ‘ઉત્તરરામચરિત્’ નો સાહિત્ય પ્રકાર અને મુખ્ય રસ દર્શાવો.
Indicate literary Form of ‘ઉત્તરરામચરિત્’ and main poetic sentiment.
- ગુરુવશિષ્ઠ રામને શો આદેશ કહેવડાવે છે?
Which order was given by the Preceptor Vashistha to Ram ?
- ‘ગર્ભનાટક’ એટલે શું?
What is ‘ગર્ભનાટક’ ?

પ્ર.2. (અ) અનુવાદ કરો. (ગમે તે બે)
08
Q.2. (A) Translate (Any Two)
08

- અધીતિબોધાચરણપ્રચારણૈર્દશાશ્વતસ્ત્રઃ પ્રણયન્નુપાધિભિઃ।
ચતુર્દશત્વં કૃતવાન્ કૃતસ્ત્વયં ન વેદિ વિદ્યાસુ ચતુર્દશસ્વયમ્॥
- સરોરૂહં તસ્ય દૃશૈવ તર્જિતં જિતાઃ સ્મિતેનૈવ વિધોરપિ શ્રિયઃ।
કુતઃ પરં ભવ્યમહો મહીયસી તદાનનસ્યોપમિતૌ દરિદ્રતા॥
- શ્રિયાસ્ય યોગ્યાહમિતિ સ્વમીક્ષિતું કરે તમાલોક્ય સુરૂપયા ધૃતઃ।
વિહાય ભૈમીમપદર્પયા કયા ન દર્પણઃ શ્વાસમલીમસઃ કૃતઃ?॥

4. સ્મરોપતપ્તોઽપિ ભૃશં ન સ પ્રભુર્વિદર્ભરાજ તનયામયાચત।
ત્યજન્ત્યસૂક્ષ્મ ચ માનિનો વરં ત્યજન્તિ ન ત્વેકમયાચિત વ્રતમ્॥

પ્ર.2. (બ) અનુવાદ કરો. (ગમે તે એક)

04

Q.2. (B) Translate (Any one)

04

1. કષ્ટો જનઃ કુલધનૈરનુરઞ્જનીય-
સ્તન્નો યદુક્તમશુભં ન હિ તત્ક્ષમં તે।
નૈસર્ગિકી સુરભિણઃ કુસુમસ્ય સિદ્ધા
મૂર્ધ્નિ સ્થિતિર્ન ચરણૈરવતાડનાનિ॥
2. નૂનં ત્વયા પરિભવં ચ વનં ચ ઘોરં
તાં ચ વ્યથાં પ્રસવકાલકૃતામવાપ્ય।
ક્રવ્યાદ્ગણેષુ પરિતઃ પરિવારયત્સુ
સંત્રસ્તયા શરણમિત્યસકૃત્સ્મૃતોઽસ્મિ॥

પ્ર.2. (ક) સસંદર્ભ સમજાવો. (ગમે તે બે)

08

Q.2. (C) Explain with reference to the Context: (Any Two)

08

1. નિજસ્ય તેજરિશખિનઃ પરશ્વશતા વિતેનુરઙ્ગારમિવાયશઃ પેરે।
2. નિપીય તત્કીર્તિકથામથાનયા ચિરાય તસ્થે વિમનાયમાનયા।
3. પુટપાકપ્રતીકાશો રામસ્ય કરૂણો રસઃ

પ્ર.3. ‘નૈષધીયચરિતમ્’ ના પ્રથમ સર્ગને આધારે શ્રીહર્ષની કાવ્યકલાની ચર્ચા કરો.

20

Q.3. Discuss the poetic art of Shreeharsha according to the first Canto of ‘નૈષધીયચરિતમ્’।

અથવા / OR

પ્ર.3. ‘નૈષધીયચરિતમ્’ ના આધારે દમયંતીના પાત્રનું મૂલ્યાંકન કરો.

Q.3. Evaluate the character of Damyanti according to ‘નૈષધીયચરિતમ્’

પ્ર.4. ઉત્તરરામચરિતના ત્રીજા અંકનું વિવેચનાત્મક રસદર્શન આપો.

20

Q.4. Give a critical appreciation of act - III of the ‘ઉત્તરરામચરિતમ્’।

અથવા / OR

પ્ર.4. ઉત્તરરામચરિતના ગર્ભનાટકની વિસ્તૃત આલોચના કરો.

Q.4. Evaluate the ગર્ભનાટક in ‘ઉત્તરરામચરિતમ્’।

પ્ર.5. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

20

Q.5. Write short Notes: (Any Two)

20

1. નળનું પાત્ર
The character of Nal
2. ‘નૈષધીયચરિતમ્’ માં વર્ણનો.
Description in ‘નૈષધીયચરિતમ્’
3. અષ્ટાવકનો સંદેશ
Message of અષ્ટાવક્ર
4. રામનું મનોમંથન
Ram's conflict